

Н.Ю. ЄРШОВА

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В статті запропоновані напрями розвитку бухгалтерського обліку в умовах переходу до цифрової економіки. Обґрунтовані можливості, які надає інформаційна економіка для розвитку бухгалтерського обліку як частини соціально-економічного простору. Згруповані основні фактори, які впливають на розвиток бухгалтерського обліку. Представлено зміни в потребах потенційних користувачів звітної інформації, щодо результатів або наслідків управління діяльністю підприємства, які характеризуються отриманням інформації щодо майбутнього підприємства. На цій основі досліджено основи створення архітектури структурованої інформаційно-аналітичної системи підприємства. Доведено роль та значення інструментів інжинірингу для удосконалення методології бухгалтерського обліку в інноваційній економіці. Інструментами бухгалтерського інжинірингу визначені інноваційні методи у вигляді моделей, призначених для забезпечення фінансового, управлінського, податкового обліку, які характеризуються високим ступенем аналітичності; використанням математичного апарату (графіків, матриць, алгоритмів тощо); застосуванням структурованого робочого плану рахунків; використанням інформаційних технологій; можливістю обліку і аналізу численних факторів. Проаналізовані програмні продукти для представлення інформації системою бухгалтерського обліку з урахуванням нових ринкових умов, розроблена матриця відповідності інформаційної системи ієрархічному рівню управління на підприємстві. Визначено, що одним з напрямів розвитку бухгалтерського обліку в цифровій економіці є інформаційна безпека. Основними джерелами загроз інформації є внутрішні загрози, пов'язані з порушенням правил захисту інформаційних активів, які виходять від персоналу господарюючого суб'єкта. Розглянуто основні вимоги до професійних компетенцій бухгалтерів в нових економічних умовах.

Ключові слова: інформаційна економіка, бухгалтерський облік, управлінський облік, програмні продукти, компетенції, бухгалтер, інформація, інформаційна безпека

Н.Ю. ЄРШОВА

РАЗВИТИЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА К ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ

В статье предложены направления развития бухгалтерского учета в условиях перехода к цифровой экономике. Обоснованы возможности, которые предоставляет информационная экономика для развития бухгалтерского учета как части социально-экономического пространства. Сгруппированы основные факторы, влияющие на развитие бухгалтерского учета. Представлены изменения в потребностях потенциальных пользователей отчетной информации, относительно результатов или последствий управления деятельностью предприятия, которые характеризуются получением информации о будущем предприятия. На этой основе исследованы основы создания архитектуры структурированной информационно-аналитической системы предприятия. Доказаны роль и значение инструментов инжиниринга для совершенствования методологии бухгалтерского учета в инновационной экономике. Инструментами бухгалтерского инжиниринга определены инновационные методы в виде моделей, предназначенные для обеспечения финансового, управленческого, налогового учета, которые характеризуются высокой степенью аналитичности; использованием математического аппарата (графиков, матриц, алгоритмов), применением структурированного рабочего плана счетов; использованием информационных технологий; возможностью учета и анализа многочисленных факторов. Проанализированы программные продукты для представления информации системой бухгалтерского учета с учетом новых рыночных условий, разработана матрица соответствия информационной системы иерархическому уровню управления на предприятии. Определено, что одним из направлений развития бухгалтерского учета в цифровой экономике является информационная безопасность. Основными источниками угроз информации являются внутренние угрозы, связанные с нарушением правил защиты информационных активов, исходящие от персонала хозяйствующего субъекта. Рассмотрены основные требования к профессиональным компетенциям бухгалтеров в новых экономических условиях.

Ключевые слова: информационная экономика, бухгалтерский учет, управленческий учет, программные продукты, компетенции, бухгалтер, информация, информационная безопасность

N. Yu. IERSHOVA

ACCOUNTING DEVELOPMENT IN CONDITIONS OF TRANSITION TO DIGITAL ECONOMY

In the article directions for the development of accounting in the transition to a digital economy are proposed. The opportunities that the information economy provides for the development of accounting as part of the socio-economic space are justified. The main factors affecting the development of accounting are grouped. Changes in the needs of users of reporting information regarding the results or consequences of managing the enterprise are presented. The fundamentals of creating the architectonics of a structured information-analytical system of an enterprise are investigated. The role and importance of engineering tools to improve the accounting methodology in a new economy is proven. Accounting engineering tools have identified innovative methods in the form of models designed to provide financial, managerial, tax accounting, which are characterized by a high degree of analyticity; using a mathematical apparatus (graphs, matrices, algorithms), using a structured working chart of accounts; the use of information technology; the ability to account for and analyze numerous factors. Software products for the presentation of information by the accounting system, taking into account new market conditions, are analyzed. The matrix of information system compliance with the hierarchical level of management at the enterprise is developed. It is determined that the direction of development of accounting in the digital economy is information security. The main sources of information threats are internal threats associated with a violation of the rules for protecting information assets coming from the personnel of an economic entity. The basic requirements for the professional competencies of accountants in the new economic conditions are considered.

Keywords: information economy, accounting, management accounting, software products, competencies, accountant, information, information security

Вступ. Глобальна інформатизація економічного простору діалектично взаємопов'язана з необхідністю адекватних змін в теорії і практиці бухгалтерського обліку, який є найважливішим елементом інформаційно-

аналітичного забезпечення управління господарською діяльністю підприємств. Позиціонування бухгалтерського обліку в новому інформаційному ландшафті, визначення його кордонів, підтвердження самодостатності як виду

соціально-економічної та управлінської практик це напрями сучасних досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В цифровій аджетні України – 2020 визначені основні принципи «цифровізації» України, які визначають основи створення, реалізації та користування перевагами, що надають «цифрові технології» [1]. За оцінками провідних спеціалістів, більше ніж 60 % світових корпорацій уже розробляють власну стратегією digital-трансформації, яка спрямована на одночасне врахування технологічних змін та особливостей ринкового споживання [2]. Розкриттю сутності та змісту цифровізації присвячено наукові праці вітчизняних вчених [2–4 та ін.]. Питання розвитку бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації досліджено в наукових працях Н. М. Хорунжак, Н. А. Канцедал, М. С. Попович, Н. Л. Шишкової та ін. [5–8]. Вченими проаналізовано наявні проблеми облікового відображення операцій в цифровій економіці, розроблено управлінську модель цифровізації бухгалтерського обліку, розкрито інформаційні компетенції бухгалтера та ін. Дійсно, цифровізація зумовлює зміни в системі збору, зберігання, обробки та надання економічної інформації про діяльність господарюючих суб'єктів. Тому, переосмислення ролі бухгалтерського обліку в цифровій економіці набуває особливого значення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є визначення напрямів та можливостей для розвитку бухгалтерського обліку в цифровій економіці.

Методи дослідження. Для проведення дослідження використані методи логічного узагальнення, аналізу та синтезу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасне суспільство перебуває на межі великих перетворень та глибоких трансформаційних процесів у цифровій сфері. «Цифрова» компетентність визнана однією з ключових компетенцій для повноцінного життя та діяльності людей у XXI столітті [9]. «Цифровізацію»

варто розглядати як інструмент...», саме так зазначено в цифровій аджетні України – 2020 [1]. В цьому ж документі визначені основні принципи «цифровізації» України, які визначають основи створення, реалізації та користування перевагами, що надають «цифрові технології». Філософія інформаційної економіки нерозривно пов'язана з осмисленням ролі інформації як такої філософської категорії, що у багатьох випадках виявляється первинною по відношенню до нових ідей, а також процесу їх впровадження, використання та поширення. Дійсно, управління економічним та соціально-культурним розвитком суспільства та економічною діяльністю суб'єктів господарювання може бути ефективним за умови наявності надійної, достовірної, повної, пертинентної, зручної для сприйняття та оцінювання інформації.

В. Nawarathna зазначає, що «...протягом останніх десятиліть бухгалтерський облік як наука і предметно-орієнтована практика переживає період переосмислення власної ролі в соціально-економічному середовищі і пошуку шляхів модернізації, внаслідок теоретичної неоднорідності і емпірично підтвердженого зниження релевантності звітних даних» [9, с. 19]. Науковці [10, 12] вважають, що основними напрямками розвитку методології бухгалтерського обліку і звітності в умовах цифрової економіки є: 1) нові облікові об'єкти (соціальна відповідальність, клієнтська база, інноваційні продукти, економічна безпека); 2) розширення інформації бухгалтерського обліку інформацію нефінансового характеру. Все частіше науковці та практики наголошують на посиленні інформативної функції бухгалтерського обліку, що потребує нових способів збору і обробки не тільки фінансової інформації, але її інтеграції з інформацією про інші сторони бізнесу із зовнішнього середовища.

Основні фактори, що впливають на розвиток бухгалтерського обліку та напрями його розвитку в умовах цифрової економіки наведені на рис. 1.

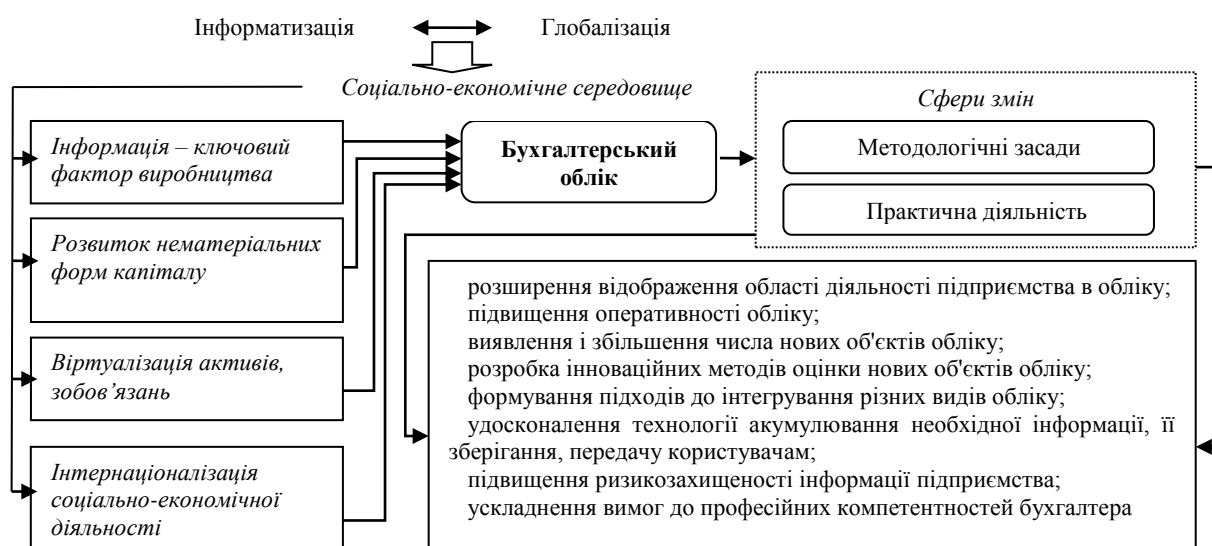

Рис. 1. Основні фактори, що впливають на розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки*

* авторська розробка

Ключові напрями змін в бухгалтерському обліку в цифровій економіці нами вбачаються у розширенні відображення області діяльності підприємства в обліку; формуванні підходів до інтегрування різних видів обліку; підвищенні оперативності обліку та ін. Важлива увага має бути приділена технологіям акумулювання (отримання) необхідної інформації, її зберігання, передачу зацікавленим користувачам. Аналіз наукових праць [10–13], присвячених даній проблемі, підтверджує, що розвиток теорії і вдосконалення практики ведення бухгалтерського обліку метафізично пов'язано з розширенням інформаційного потенціалу економічного простору підприємства. Інформаційний простір складається з головних компонентів: інформаційних ресурсів; структур, що забезпечують збір, обробку, зберігання, пошук і передачу інформації; засобів інформаційної взаємодії. В еру інформатизації експонентний приріст кількості інформації призводить до перетворення її в невід'ємний і цінний актив суб'єкта господарювання. Це один з факторів, який впливає на зміну потреб потенційних користувачів звітної інформації: їх інтереси вже не обмежуються історичними даними, щодо результатів або наслідків управління діяльністю підприємства, і характеризуються прагненням отримати інформацію щодо майбутнього підприємства. На думку потенційних інвесторів, економічний суб'єкт, який розраховує на додаткове інвестування власної діяльності, має надати в звітності переконливу в усіх відношеннях інформацію, яка поєднуватиме в собі дані підсистем бухгалтерського обліку: фінансового і управлінського.

Технологія підготовки такого звіту передбачає, з одного боку, збереження конфіденційної інформації про підприємство, з іншого – створення структурованої інформації про різні аспекти діяльності підприємства (соціальні, екологічні, економічні, а також в розрізі капіталу).

Генерування і інформаційне моделювання показників, одержуваних з різних підсистем бухгалтерського обліку, їх синтез і аналіз є основою створення архітектури структурованої інформаційно-аналітичної системи підприємства. Така система створюється на основі 1) концептуальних вимог, що пред'являються до звітності суб'єктів господарювання, 2) запитів груп користувачів з урахуванням їх специфічних вимог. В такому аспекті актуальними стають технології бухгалтерського інжинірингу. Інструментарій бухгалтерського інжинірингу стає затребуваним при побудові стратегічно орієнтованих облікових систем. Теоретичні та методичні засади бухгалтерського інжинірингу висвітлено у працях зарубіжних та вітчизняних вчених: К. Друрі, Д. Харрінгтона, М. Хаммера, Дж. Ф. Маршала, В. К. Бансала, В. М. Ткача, М. В. Шумейка, Р. Ф. Бруханського, І. А. Герасимовича [12–15]. Значна увага дослідниками приділяється дослідженню теоретико-методичних засад його

використання в обліковій практиці та аналізу розвитку інструментарію бухгалтерського інжинірингу, що використовується в управлінському, особливо, стратегічному обліку. На підставі аналізу наукових праць з даної теми можна зазначити, що систему інжинірингу бухгалтерського обліку визначають як інтегрований комплекс взаємопов'язаних розрахунково-аналітичних систем, які дозволяють управляти господарськими процесами підприємства, а також своєчасно отримувати актуальну інформацію про його фінансовий стан та приймати стратегічні управлінські рішення. Інструментами бухгалтерського інжинірингу визначені інноваційні методи у вигляді моделей, призначених для забезпечення фінансового, управлінського, податкового обліку, які характеризуються:

- високим ступенем аналітичності;
- використанням математичного апарату (графіків, матриць суміжності і робочих матриць, алгоритмів);
- застосуванням структурованого робочого плану рахунків;
- використанням інформаційних технологій;
- можливістю аналізу [12, 13].

Бухгалтерський облік як інформаційна технологія дозволяє в повній мірі використовувати цифровізацію для спостереження, систематизації та передачі інформації про господарську діяльність суб'єкта на будь-якій відстані і будь-якому користувачеві. Розвиток інформаційних технологій і потужний тренд діджиталізації вимагають використання сучасного інструментарію програмних продуктів для представлення інформації системою бухгалтерського обліку. При цьому, ІТ-технології викликають суттєві модифікації в прикладному напрямку науки про бухгалтерський облік: хмарні технології, відкриті технологічні платформи, електронні довідково-інформаційні системи, створення єдиного міжнародного формату та змісту фінансової звітності в електронному вигляді XBRL. Інформаційні системи постійно удосконалюються і їх розвиток можна розглядати:

1) з позицій розвитку техніки, появи нової технічної бази, що сприятиме розвитку нових інформаційних потреб;

2) з позицій вдосконалення самих автоматизованих інформаційних систем (АІС).

Інформаційна база бухгалтерського управлінського обліку має органічно інтегрувати зовнішні і внутрішні джерела інформації, які для формування цілісної і досить повної картини бізнесу мають аналізуватися взаємопов'язано і в сукупності їх складових компонентів. Процедури формування інформаційних потоків управлінського обліку пов'язані з програмно-технічним забезпеченням, яке також визначається рівнем управлінської ієрархії (рис. 2).

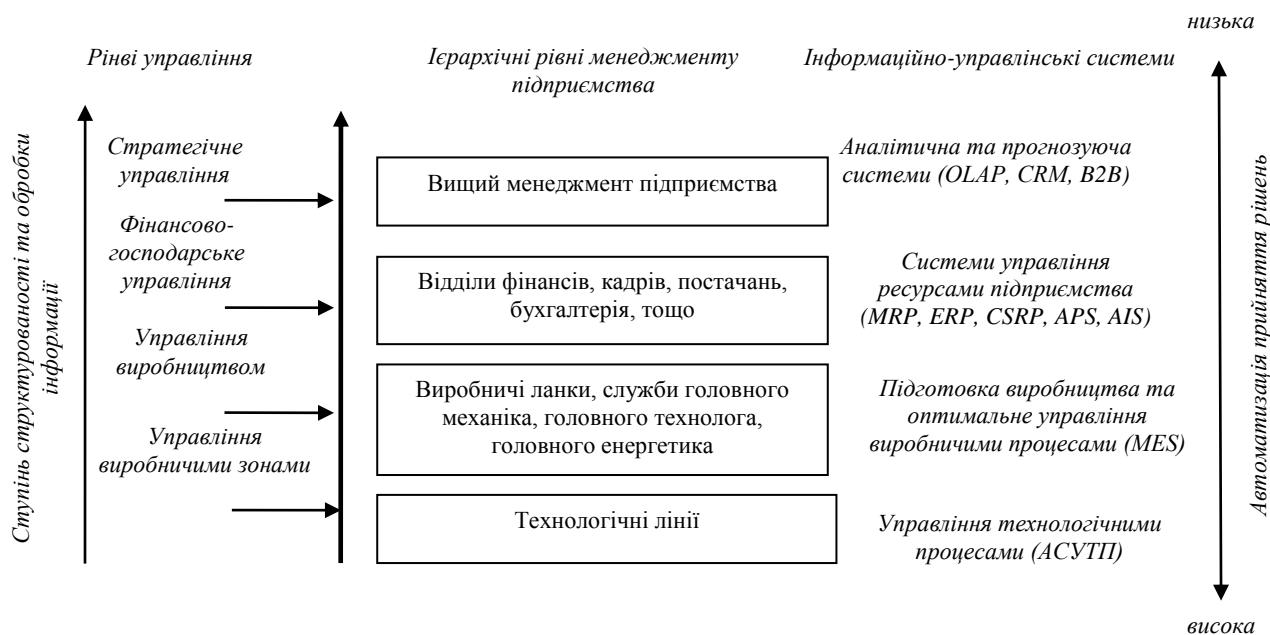

Рис. 2. Відповідність інформаційної системи ієрархічному рівню управління на підприємстві*

* авторська розробка

Бухгалтерський облік є однією з функцій управління, і обмін інформацією з іншими підсистемами в умовах тотальної комп'ютеризації управлінських процесів стає нагальною потребою. При цьому виникає проблема непорівнянності інформації, дублювання різних облікових операцій і необґрунтованого збільшення варіантів застосовуваного програмного забезпечення. Звіти, отримані з різних підсистем, проходять тривалий узгодження на всіх рівнях організаційної структури підприємства. Одним з напрямів розвитку бухгалтерського обліку в цифровій економіці є інформаційна безпека. Основними джерелами загроз інформації є внутрішні загрози, пов'язані з порушенням правил захисту інформаційних активів, які виходять від персоналу господарюючого суб'єкта. Частка таких загроз становить 60-80 % від усіх загроз [15, 16]. Питання ризикозахищеності пов'язані у більшості з бухгалтерським обліком як предметно-орієнтованою практикою. Такі проблеми виникають при відсутності адекватної політики щодо забезпечення безпеки інформації, оскільки інформатизація впливає на весь процес обробки даних.

Сучасні інформаційні технології і системи змінюють не тільки характер поведінки споживачів, але і професійний функціонал працівників економічної сфери. Історичний досвід застосування ІКТ при виконанні

посадових обов'язків працівниками бухгалтерських служб свідчить, що фахівці з бухгалтерського обліку є найбільш підготовленими до використання цифровізації у своїй професійній діяльності [16]. Швидкість проникнення цифрової реальності в практику ведення бухгалтерського обліку на підприємствах значна. На сьогоднішній день на ринку програмних продуктів представлена значна кількість цифрових програм для зручного ведення бухгалтерського обліку. Проте, на практиці бухгалтера стикаються з проблемою формування єдиного інформаційного простору, необхідністю побудови інтегрованої облікової системи. Під час виконання наукової теми «Розробка рекомендацій щодо удосконалення стратегічного управлінського обліку і аналізу для забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності в умовах адаптації до ринкових умов» проведено анкетування працівників бухгалтерських служб (більше ніж 50 підприємств різного масштабу і галузевої спрямованості). За результатами опрацювання результатів інтерв'ююнінга більше 60 % респондентів відзначали наявність технічних і методичних проблем в організації взаємодії різних інформаційних підсистем (при різному наборі самих підсистем).

В умовах цифрової економіки значно розширюються можливості бухгалтера, при цьому зростає коло необхідних йому компетенцій для вирішення професійних завдань. Це вимагає

поширення орієнтації підготовки бухгалтерів на вирішення актуальних завдань обліку, аналізу, оподаткування, аудиту. Майбутній фахівець з бухгалтерського обліку, крім принципів і правил, способів, прийомів ведення бухгалтерського обліку, має отримати знання і компетенції за якісними сучасними організаційно-технічними і технологічними рішеннями, пов'язаними з інтернет-технологіями, сучасною ІТ-інфраструктурою, аналітичними платформами, системами комунікацій, засобами ведення віддаленої документації для успішного виконання професійних функцій обліковця. Також, при підготовці фахівців за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» у вишах слід враховувати реалії соціально-комунікативного стану суспільства, типи мислення, рівень розвитку інформаційних технологій і систем, з урахуванням запитів сучасного бізнесу і способів його здійснення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Для виявлення перспектив розвитку бухгалтерського обліку в цифровій економіці автором узагальнено основні фактори впливу на цей процес. Зазначено, що формування напрямів розвитку бухгалтерського обліку є кроком у підвищенні продуктивності наукових досліджень в області сучасної теорії та практики бухгалтерського обліку, приведенні їх у відповідність з об'єктивними умовами розвитку економіки. Увага приділена впливу цифрової економіки на методологію та організацію бухгалтерського обліку. Зазначено про необхідність накопичення досвіду ведення обліку і розкриття економічної інформації в звітності на основі кардинальних модифікацій в сфері отримання, обміну та обробки економічної інформації з використанням ІКТ. Розвиток інформаційних технологій і потужний тренд діджиталізації вимагають використання сучасного інструментарію програмних продуктів для представлення інформації системою бухгалтерського обліку в прийнятному електронному форматі.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є знаходження алгоритмів і процедур збору і обробки нефінансової інформації, розширення технічних можливостей передачі і зберігання даних. А також, теоретичні, методичні та організаційні основи інформаційної безпеки й захисту цінної для підприємства інформації.

Список літератури

1. Цифрова адженда України – 2020. Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
2. Гудзь О.Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2018. №2(24). С. 4–12.
3. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного

- характеру розвитку. *Ефективна економіка.* 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf.
4. Мешко Н. П., Сазонь О. М., Джусов О. А. та ін. *Стратегії високотехнологічного розвитку в умовах глобалізації: національний та корпоративний аспекти.* Монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 470 с.
 5. Хорунжак Н.М., Лукановська І.Р. Облік в умовах цифрової економіки: проблеми і перспективи. *Причорноморські економічні студії.* 2019. № 45. С. 175–179.
 6. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. *Бухгалтерський облік та фінанси.* 2019. № 1 (83). С. 29–34 URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/631>.
 7. Попович М. С. Застосування NFC технологій в бухгалтерському обліку. *Науковий вісник Ужгородського університету.* 2017. Вип. 1(49). Том 1. С. 351–355.
 8. Шишкова Н. Л. Перспективи іт-модернізації бухгалтерського учета: актуалізація теорії і практики. *Економічний вісник.* 2019. №3. С. 146–158.
 9. Nawarathna Banda. Digital Economy. Presentation. January 2019. 20 p. Режим доступу: <https://www.researchgate.net>
 10. Єршова Н. Ю. Інтегрована система обліково-аналітичного забезпечення процесів розробки та реалізації стратегій розвитку підприємства. 2016. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23806/1/>
 11. Єршова Н. Ю. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку. *Проблеми економіки.* 2017. №1. С. 195–202.
 12. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський інжиніринг як метод побудови стратегічно орієнтованої системи обліку. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту.* 2014. Вип. 10. Т. 1. С. 59–66.
 13. Герасимович І. А. Механізми та інструменти бухгалтерського і фінансового інжинірингу в управлінні підприємством. *Облік і фінанси.* 2017. № 1. С. 26–32.
 14. Маршалл Дж. Ф., Бансал В. К. Финансовая инженерия. Полное руководство по финансовым нововведениям / пер. с англ. Москва: Инфра-М, 1998. 784 с.
 15. Lukka K. The Roles and Effects of Paradigms in Accounting Research. *Management Accounting Research.* 2010. no. 21. P.110—115. DOI: 10.1016/j.mar.2010.02.002.
 16. Єршова Н.Ю. Інформаційно-комунікаційне забезпечення прийняття управлінських рішень економічними суб'єктами. *Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка.* 2013. № 39 (1). С. 96-101.

References (transliterated)

1. Tsyfrova adzhenda Ukrainy – 2020. Pershocherhovi sfery, initsiatyvy, proekty «tsyfrovizatsii» Ukrainy do 2020 roku (2016). Retrieved from <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.
2. Ghudzy O. J. Cyfrova ekonomika: zmina cinnostej ta orijentyriv upravlinnja pidpryemstvamy [Digital economy: the meanings of values and the management of enterprises]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes.[Economy. Management. Business.]* 2018. no 2(24). pp. 4–12.
3. Kraus N. M., Holoborodko O. P., Kraus, K. M. (2018). Digital economy: trends and perspectives of the abangard change of development [Digital economy: trends and perspectives of avant-garde character]. *Efektivna ekonomika [Efficient economy].* no1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf.
4. Meshko N. P., Sazonecj O. M., Dzhusov O. A. ta in. *Strateghiji vysokotekhnologhichnogho rozvytku v umovakh ghhlobalizaciji: nacionalnyj ta korporatyvnyj aspekty* [Strategies for high-tech development in the minds of globalization: national and corporate aspects]. Monoghracija. Donecjk: Jugho-Vostok, 2012. 470 p.
5. Khorunzhak N. M., Lukanovsjka I. R. Oblik v umovakh cyfrovoji ekonomiky: problemy i perspektyvy [Oblik in the minds of the digital economy: problems and prospects]. *Prychornomorsjki ekonomichni studiji.* 2019. №45. pp. 175–179.
6. Kancedal N. A. Bukhhaltersjkyj oblik cyfrovoji epokhy: rozshyrennja terminologhichnykh kordoniv [Accounting

- region of digital era: extension of terminology cordons]. *Bukhghaltersjkyj oblik ta finansy*. 2019. № 1 (83). pp. 29–34 URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/631>.
7. Popovych M. S. Zastosuvannja NFC tekhnologij v bukhhaltersjkomu obliku [Zastosuvannya NFC technology in the accounting region]. *Naukovyj visnyk Uzghorodskogo universytetu*. 2017. Vol. 1(49). T.1. pp. 351–355.
 8. Shishkova N. L. Perspektivy it-modernizacii buhgalterskogo ucheta: aktualizacija teorii i praktiki [Prospects for it-modernization of accounting: updating theory and practice]. *Ekonomichnij visnik*. 2019. №3. pp. 146–158.
 9. Nawarathna Banda. Digital Economy.Presentation. January 2019. 20 p. Режим доступа: <https://www.researchgate.net>
 10. Iershova N. Ju. Integhrovana systema oblikovo-analitychnogho zabezpechennja procesiv rozrobky ta realizaciji strategij rozvytku pidpryjemstva. [Integrated system of regional-analitical care processes for development and realization of strategic development of enterprises]. 2016. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23806/1/>
 11. Iershova N. Ju. Konceptualjni osnovy strategichnogho upravlinsjkoj obliku [The conceptual basis of the strategic management region]. *Problemy ekonomiky*. 2017. №1. pp. 195–202.
 12. Brukhansjkyj R. F. Bukhghaltersjkyj inzhyniryngh jak metod pobudovy strategichno orijentovanoji systemy obliku [Accounting engineering method of incentivize strategically organized system and region]. *Visnyk Volynskogo instytutu ekonomiky ta menedzhmentu*. 2014. Vol. 10. T. 1. pp. 59–66.
 13. Gherasymovych I. A. Mekhanizmy ta instrumenty bukhhaltersjkoj i finansovogho inzhynirynghu v upravlinni pidpryjemstvom [Mechanisms and tools of accounting and financial engineering in the management of business]. *Oblik i finansy*. 2017. № 1. pp. 26–32.
 14. Marshall Dzh. F., Bansal V. K. *Finansovaja inzhenerija. Polnoe rukovodstvo po finansovym novovvedenijam* [Financial engineering. A comprehensive guide to financial innovation]. / per. s angl. Moskva: Infra-M, 1998. 784 p.
 15. Lukka K. The Roles and Effects of Paradigms in Accounting Research. *Management Accounting Research*. 2010. no. 21. P.110—115. DOI: 10.1016/j.mar.2010.02.002.
 16. Iershova N. Ju. Informacijno-komunikacijne zabezpechennja pryjnattja upravlinsjkykh rishenij ekonomichnymy sub'jektamy. *Naukovyj visnyk Uzghorodskogo universytetu. Ekonomika*. 2013. №39 (1). pp. 96–101.

Надійшла (received 25.03.2020

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Ершова Наталія Юріївна (Ершова Наталья Юрьевна, Iershova Natalia Yuriivna) – доктор економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», професор; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3544-3816>; e-mail: iershova.ny@gmail.com